

सोलापूर विद्यापीठ, सोलापूर.

सत्र पध्दती अभ्यासक्रम जून २०१०पासून

एम. ए. भाग - १ - मराठी (सुधारित अभ्यासक्रम)

(१) **अभ्यासक्रमाची उद्दिष्ट्ये :**

१. जीवनाच्या वेगवेगळ्या क्षेत्रात भाषेचा समर्थपणे उपयोग करून संवाद साधण्याचे कौशल्य निर्माण करणे.
२. साहित्याची भाषा कशी असते ? हे विद्यार्थ्यांना लक्षात आणून देणे.
३. साहित्याची निर्मिती, स्वरूप, वैशिष्ट्ये आणि त्यातील प्रवृत्ती यांचा अभ्यास करणे.
४. साहित्याचा आस्वाद, आकलन, विश्लेषण आणि मूल्यमापन करण्याची क्षमता निर्माण करणे.
५. आधुनिक मराठी वाङ्मयाच्या इतिहासातील प्रमुख प्रवृत्ती, लेखक, कलाकृती यांचा चिकित्सक अभ्यास करणे.
६. वाङ्मय निर्मितीतील सामाजिक, सांस्कृतिक पार्श्वभूमी समजून घेणे.
७. वाङ्मयाचा अभ्यास लेखक, वाङ्मय प्रकार, कालखंड, वाङ्मयीन प्रवृत्ती आणि वाङ्मयकृतीच्या अनुषंगाने केला जातो. विद्यार्थ्यांचा कल लक्षात घेऊन अशा अभ्यासास विद्यार्थ्यांस प्रवृत्त करणे.
८. मौखिक परंपरेने चालत आलेल्या लोकसाहित्याचा, लोकसाहित्यशास्त्राच्या अंगाने व मराठी लोकसाहित्याच्या अनुरोधाने अभ्यास करणे. तसेच लोकसंस्कृती आणि वाङ्मयीन दृष्टीने लोकसाहित्याचे परिशीलन करणे.

(२) **आवश्यक अभ्यासपत्रिका :**

१. अभ्यासपत्रिका क्र. १ : साहित्यविचार व समीक्षा
२. अभ्यासपत्रिका क्र. २ : मराठी भाषा संवाद व उपयोजन
३. अभ्यासपत्रिका क्र. ३ : आधुनिक मराठी वाङ्मयाचा इतिहास  
( इ. स. १८०० ते १९४५ )

(३) ऐच्छिक अभ्यासपत्रिका :

अभ्यासपत्रिका क्र. ४

- अ) एक लेखकाचा अभ्यास १) मध्ययुगीन लेखक : संत नामदेव  
अथवा  
२) आधुनिक लेखक : भास्कर चंदनशिव
- ब) एका कालखंडाचा अभ्यास
- क) समकालीन मराठी साहित्य
- ड) लोकसाहित्य व मराठी लोकसाहित्य

---

अभ्यासपत्रिका क्र. १

साहित्य विचार व समीक्षा

गुण-१००

प्रथम सत्र - गुण - ५०

- १) साहित्याचे स्वरूप
- २) साहित्याची निर्मिती प्रक्रिया
- ३) साहित्याचा शैलीवैज्ञानिक अभ्यास
- ४) साहित्यातील संप्रदाय : (अभिजातवाद, सौंदर्यवाद, वास्तववाद, देशीवाद, अस्तित्ववाद).

---

द्वितीय सत्र - गुण - ५०

- ५) वाङ्मयीन अभिरुची
- ६) वाङ्मयीन मूल्ये व जीवनमूल्ये
- ७) साहित्य समीक्षेचे स्वरूप व उद्दिष्ट्ये
- ८) साहित्य समीक्षेच्या पध्दती
- (अ) समाजाशास्त्रीय समीक्षा
१. लोकोत्तर :- द. ता. भोसले.
२. बारोमास :- सदानंद देशमुख.
- (ब) चरित्रात्मक समीक्षा

१. माणूस :- मनोहर तल्हार

२. झुलवा :- उत्तम बंडु तुपे

९) मराठी समीक्षेची वाटचाल

- |                      |                       |
|----------------------|-----------------------|
| १. श्री. कृ. कोल्टकर | २. श्री. व्यं. केतकर  |
| ३. दि. के. बेडेकर    | ४. कुसुमावती देशपांडे |
| ५. रा. ग. जाधव       | ६. भालचंद्र नेमाडे    |
| ७. गंगाधर पाटील      | ८. गंगाधर पानतावणे    |
| ९. गो. मा. पवार      |                       |

---

**संदर्भ ग्रंथ :-**

- |                                     |  |
|-------------------------------------|--|
| १) साहित्य आणि समीक्षा              | : वा. ल. कुलकर्णी                          |
| २) सौंदर्य व साहित्य                | : बा. सी. मर्ढेकर                          |
| ३) मराठी टीकाकार                    | : ग. ना. जोगळेकर                           |
| ४) साहित्यातील नव्या संकल्पना       | : रा. शं. वाळिंबे                          |
| ५) समीक्षेतील नव्या संकल्पना        | : (संपा.) डॉ. मनोहर जाधव                   |
| ६) वाङ्मयीन वाद                     | : (संपा.) सीताराम रायकर, पंडीत टापरे वगैरे |
| ७) विचार सौंदर्य                    | : वा. म. जोशी                              |
| ८) सृष्टी, सौंदर्य आणि साहित्यमूल्य | : शरच्चंद्र मुक्तिबोध                      |
| ९) पासंग                            | : कुसुमावती देशपांडे                       |
| १०) पंरपरा नवता                     | : गो. वि. करंदीकर                          |
| ११) वाङ्मयीन प्रवृत्ती आणि प्रमेये  | : रा. ग. जाधव                              |
| १२) शैलीवैज्ञानिक समीक्षा           | : रमेश घोंगडे                              |
| १३) साहित्याची भाषा                 | : भालचंद्र नेमाडे                          |
| १४) समीक्षेची नवी रूपे              | : गंगाधर पाटील                             |
| १५) साहित्य : समीक्षा आणि संवाद     | : रवींद्र ठाकूर                            |

१६)	नवसमीक्षा	:	संपा. गो. म. कुलकर्णी
१७)	साहित्यनिर्मिती व प्रक्रिया	:	आनंद यादव
१८)	मार्क्सवादी साहित्य विचार	:	के. र. शिरवाडकर
१९)	साहित्यविचार	:	अरविंद वामन कुलकर्णी
२०)	साहित्य समीक्षा-स्वरूप आणि विकास	:	ना. वा. गोडबोले, ग. ना. जोगळेकर
२१)	मराठी समीक्षा	:	संपा. रा. श्री. जोग, वा. ल. कुलकर्णी वगैरे
२२)	मराठी टीका	:	(संपा.) वसंत दावतर
२३)	कवितेची शैली	:	महेंद्र कदम
२४)	मराठी वाङ्मयाभिरुचीचे विहंगमावलोकन	:	रा. श्री. जोग

अभ्यासपत्रिका क्र. २

मराठी भाषा - संवाद आणि उपयोजन

गुण-१००

प्रथम सत्र - गुण - ५०

- १) संवादाची मूलतत्त्वे
  १. संवादाचे महत्व, गरज, स्वरूप व कार्य.
  २. संवादविषयक सिद्धांत, घटक व अडथळे.
  ३. संवादाचे विविध प्रकार - माध्यमे.
  ४. भाषिक संवाद - संभाषण, भाषण, श्रवण, वाचन, लेखन.
- २) प्रशासकीय संवाद
  १. शासन - प्रशासन.
  २. प्रशासकीय लेखन.
  ३. प्रशासकीय पत्रव्यवहार.
  ४. कार्यालयीन टिप्पणी.
  ५. कार्यवृत्तांत.
- ३) वक्ता तंत्रे आणि कौशल्ये

१. वक्तृत्व : स्वरूप आणि वैशिष्ट्ये.
  २. पूर्वाभ्यास व उपयोजन.
  ३. वक्तृत्व कलेचा वापर करण्याचे प्रसंग व प्रकार.
  ४. चांगल्या वक्तृत्वाची गुण वैशिष्ट्ये.
- ४) वृत्तपत्रातील संवाद
१. वृत्तपत्राचे स्वरूप व महत्त्व.
  २. अग्रलेख व वृत्तपत्रीय लेखन.
  ३. बातमी लेखन.
  ४. वृत्तलेखन, स्तंभलेखन, मुलाखती, वृत्तपत्रीय.
  ५. जाहिरात.

---

**द्वितीय सत्र - गुण - ५०**

- ५) आकाशवाणीवरील संवाद
१. आकाशवाणी माध्यमाचे स्वरूप व्याप्ती आणि मर्यादा.
  २. बातमीपत्रे.
  ३. उद्घोषणा.
  ४. भाषण.
  ५. चर्चासंचलन.
  ६. मुलाखत.
  ७. परिसंवाद.
  ८. श्रुतिका, नभोनाट्य.
  ९. लोकशिक्षणात्मक कार्यक्रम.
  १०. जाहिरात मसुदा लेखन.
- ६) दूरचित्रवाणीवरील संवाद
१. दूरचित्रवाणी माध्यम - स्वरूप, व्याप्ती आणि मर्यादा.
  २. कार्यक्रम लेखन व निर्मिती.

३. दूरचित्रवाणीचे कार्यक्रम व संहितालेखन.
४. दूरचित्रवाणीचे सामाजिक व सांस्कृतिक कार्य.
- ७) रंगभूमीवरील संवाद
  १. लोकरंगभूमी - कीर्तन, प्रवचन, पुराण, तमाशा.
  २. नाटक : संहिता व प्रयोग.
  ३. एकांकिका : संहिता व प्रयोग.
  ४. लोकनाट्य : संहिता व प्रयोग.
- ८) इंटरनेट व साहित्य
  १. इंटरनेट माध्यमाचे स्वरूप, व्याप्ती व मर्यादा.
  २. साहित्यातील संवादाचे स्वरूप.
  ३. साहित्य व प्रसार माध्यमाची भाषा - साम्य असल्यामुळे प्रत्यक्ष अध्ययन - अध्यापनात त्यावर भर द्यावा लागेल. परीक्षेत तसेच प्रश्न विचारले जातील.

---

**संदर्भ ग्रंथ :-**

- १) संवादशास्त्र : श्रीपाद जोशी, संगम प्रकाशन, नागपूर
- २) संवादाची मूलतत्वे : यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठ प्रकाशन
- ३) संवादाची मूलभूत तंत्रे व कौशल्ये : यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठ प्रकाशन
- ४) शासकीय यंत्रणा : कृ. ना. वळसंगकर, सुविचार प्रकाशन, पुणे १९७४
- ५) शासकीय लेखन व लेखन साहित्य : संचालक शासकीय मुद्रणालय, महाराष्ट्र मुंबई १९६६
- ६) शासन व्यवहारात मराठी : भाषा संचलनालय, मुंबई
- ७) वक्तृत्वशास्त्र भाग १ व २ : के. सी. ठाकरे
- ८) वक्तृत्वशास्त्र : न. वि. गाडगीळ
- ९) संपादन कला : वि. ल. धारुरकर, रामराज्य प्रकाशन, औरंगाबाद
- १०) वृत्तविद्या : स. ह. देशपांडे
- ११) वृत्तपत्रे - संवादाचे स्वरूप : य. च. म. मु. विद्यापीठ, नाशिक

- १२) नभोवाणी कार्यक्रम : तंत्र आणि मंच
- १३) आकाशवाणी : विश्वकर्मा रामबिहारी - सूचना आणि प्रसारण मंत्रालय, भारत सरकार
- १४) माध्यम चित्रवाणी : आकाशानंद - ग्रंथकार, मुंबई १९८६
- १५) दूरदर्शन - संवादाचे स्वरूप आणि कौशल्ये : यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठ, नाशिक
- १६) मराठी नाट्यलेखन तंत्राची वाटचाल : रवींद्र कुलकर्णी
- १७) मराठी नाट्यरचना, तंत्र आणि विकास : वि. द. साठे
- १८) मराठी लोकनाट्य : तमाशा कला आणि वाङ्मय : नामदेव व्हटकर
- १९) पारंपारिक मराठी तमाशा आणि वगनाट्य : डॉ. विश्वनाथ शिंदे
- २०) व्यावहारिक मराठी : डॉ. कल्याण काळे, डॉ. द. दि. पुंडे
- २१) व्यावहारिक मराठी : संपा. - स्नेहल तावरे
- २२) व्यावहारिक मराठी : पुणे विद्यापीठ प्रकाशन
- २३) व्यावहारिक मराठी : डॉ. ल. रा. नसीराबादकर
- २४) व्यावहारिक मराठी : सयाजी मोकाशी, रंजना नेमाडे
- 25) The Internet Book : Douglus E. Comer  
Prentice Hall of India, New Delhi, 2<sup>nd</sup> Ed. : 2000
- 26) Hearing to use the Internet : Ernet Ackemanu – BRB Publication, New Delhi.

**अभ्यासपत्रिका क्र. ३ आधुनिक मराठी वाङ्मयाचा इतिहास गुण-१००**  
(इ.स. १८०० ते १९४५)

**प्रथम सत्र - गुण - ५०**

- (१) इ. स. १८०० ते १९२० या कालखंडातील स्थित्यंताराच्या पार्श्वभूमीवर साहित्यनिर्मितीच्या प्रेरणा.

## द्वितीय सत्र - गुण - ५०

- (२) इ. स. १९२० ते १९४५ या कालाखंडातील विविध विचारसरणी, चळवळी या पार्श्वभूमीवर मराठी साहित्यातील निबंध, कथा, कादंबरी, नाटक, काव्य, चरित्र, आत्मचरित्र या वाङ्मय प्रकारामधील ठळक प्रवृत्ती, ग्रंथकार व साहित्यकृती या अनुषंगाने अभ्यास अभिप्रेत आहे.

### संदर्भ ग्रंथ :-

- १) आधुनिक मराठी वाङ्मयाचा इतिहास भाग १ व २ : अ. ना. देशपांडे
- २) आधुनिक मराठी वाङ्मयाचा इतिहास खंड ४ व ५ : म. सा. परिषद पत्रिका
- ३) मराठी वाङ्मयाचा विवेचक इतिहास : प्र. न. जोशी
- ४) अर्वाचीन मराठी नद्यांची पूर्वपीठीका : गं. बा. सरदार
- ५) मराठी गद्याचा इंग्रजी अवतार : द. वा. पोतदार
- ६) मराठी वाङ्मयाचा इतिहास (खंड ४ व ५) : रा. श्री. जोग
- ७) प्रदक्षिणा भाग - २ : कॉन्टिनेन्टल प्रकाशन
- ८) मराठी वृत्तपत्राचा इतिहास : रा. के. लेले
- ९) धार आणि काठ : नरहर कुरुंदकर
- १०) मराठी कादंबरीचे पहिले शतक : कुसुमावती देशपांडे
- ११) मराठी कथा उद्गम आणि विकास : इंदुमती शेवडे
- १२) मराठी कविता स्वरूप आणि विवेचन : निशिकांत ठकार
- १३) साठोत्तरी मराठी कविता आणि कवी : रा. ग. जाधव
- १४) मराठी कविता नवी वळणे : प्रकाश देशपांडे कजकर
- १५) मराठी साहित्य, प्रेरणा आणि स्वरूप : गो. मा. पवार / म. द. हातकणंगलेकर
- १६) मराठी कथेची स्थिती गती : अंजली खोबण
- १७) मराठी कादंबरीचा इतिहास : डॉ. चंद्रकांत बंदिवडेकर



प्रथम सत्र - गुण - ५०

अभ्यासाची दिशा :

- (१) नामदेवांचे चरित्र, आत्मचरित्र, व्यक्तिमत्त्वची जडणघडण.
- (२) नामदेवकालीन परिस्थिती.
- (३) संत नामदेवांच्या अभंगवाणीचे स्वरूप.
- (४) नामदेवाचे आत्मचरित्र अभंग.
- (५) नामदेवांची पारमार्थिक वाटचाल.

द्वितीय सत्र - गुण - ५०

- (६) नामदेवांचे चरित्रपर अभंग ( लौकिक व पौराणिक संत चरित्रे).
- (७) नामदेवांचे विठ्ठल महात्म्य, पंढरी महात्म्य, नाममहिमा.
- (८) नामदेवांचे उपदेशपर अभंग.
- (९) नामदेवांचे रूपकात्मक अभंग.
- (१०) नामदेवांच्या भूपाळ्या, आरत्या.
- (११) नामदेवांची हिंदी पदरचना.

संदर्भ ग्रंथ :-

- १) संत नामदेव गाथा : महाराष्ट्र शासन प्रकाशित
- २) श्री. नामदेव चरित्र : काव्य व कार्य : धनंजय कीर, हे. वि. इनामदार आदी
- ३) नामदेव एक विजयगाथा : रा. चि. ढेरे, अशोक कामत
- ४) नामदेव, अध्यात्मिक चरित्र व ज्ञानदीप : ग. वि. तुळपुळे
- ५) नामदेव दर्शन : संपा. - रेळेकर, इनामदार, मिरजकर

६) श्री. संत नामदेव, जीवन व कार्य	: जावरकर, जाऊरकर
७) श्री. संत नामदेव दर्शन	: भाऊ मांडवकर
८) संत नामदेव की हिंदी पदावली	: भगीरथ मिश्र, राजनारायण मौर्य
९) पंढरी संदेश : संत नामदेव विशेषांक	: संपा. - गोपाळ बेणारे
१०) संत नामदेव	: ल. ग. जोग
११) नामा म्हणे	: हे. वि. इनामदार
१२) श्री. नामदेव महाराज व समकालीन संत	: ज. रा. आजगावकर
१३) पंजाबातील नामदेव	: शं. को. जोशी
१४) पाच संतकवी	: शं. गो. तुळपुळे
१५) संत वाङ्मयाची सामाजिक फलश्रुती	: गं. बा. सरदार

### अथवा

अभ्यासपत्रिका क्र. ४ (अ) एका लेखकाचा अभ्यास :- आधुनिक :भास्कर चंदनशिव.

गुण-१००

### प्रथम सत्र - गुण - ५०

अभ्यासासाठी नेमलेल्या साहित्यकृती :

- (१) कथासंग्रह
  १. नवी वारुळ
  २. अंगारगाणी
  ३. बिरडं

---

### द्वितीय सत्र - गुण - ५०

- (२) ललित लेखसंग्रह
    १. रानसय
  - (३) समीक्षा विषयक भूमिका
    १. भूमी आणि भूमिका
    २. माती आणि मंथन
-

**संदर्भ ग्रंथ :-**

- १) ग्रामीण कथा : वासुदेव मुलाटे  
२) कथाकार भास्कर चंदनशिव : मथू सावंत (संगत प्रकाशन, नांदेड)  
३) ग्रामीण साहित्याचा इतिहास : संपा. - चंद्रकुमार नलगे
- 

**अभ्यासपत्रिका क्र. ४ (ब) एका कालखंडाचा अभ्यास : यादवकालीन मराठी वाङ्मय**

**गुण-१००**

**इ. स. ११०० ते १३५०**

कालखंडाचा अभ्यास म्हणजे काय ? ते स्पष्ट करून त्या कालखंडाच्या सामाजिक, सांस्कृतिक परिस्थितीच्या पार्श्वभूमीवर वाङ्मयातील प्रेरणा, प्रवृत्ती आणि प्रवाह यानुरूप वाङ्मयकृती निर्माण होतात. कालखंडातील स्वतंत्र वाङ्मयीन शैली आणि युगधर्म असतो, हे विचारात घेऊन यादवकालीन वाङ्मयाचा अभ्यास अपेक्षित आहे.

**अभ्यासासाठी नेमलेल्या साहित्यकृती :-**

**प्रथम सत्र - गुण - ५०**

- (१) गोविंदप्रभु चरित्र : ऋध्दीपूरवर्णन.  
(२) दृष्टांतपाठ : केशीराज व्यास - संपा.- रा. शं. नगरकर.
- 

**द्वितीय सत्र - गुण - ५०**

- (३) जनाबाईचे अभंग : सुहासिनी इर्लेकर.  
(४) महाद्वारांच्या पायरीशी : ल. रा. नसिराबादकर.
- 

**अभ्यासपत्रिका क्र. ४ (क) समकालीन मराठी साहित्य**

**गुण - १००**

समकालीन साहित्य म्हणजे १९८० ते २००५ या कालखंडात निर्माण झालेल्या साहित्यकृतींचा अभ्यास अपेक्षित आहे. समकालीन सामाजिक आणि सांस्कृतिक पार्श्वभूमीवर

विशिष्ट प्रेरणा आणि प्रवृत्तीचे वाङ्मय निर्माण होत आहे. या काळाची स्वतंत्र वाङ्मयीन जाणीवा युगधर्म आणि वाङ्मयशैली विचारात घेऊन समकालीन साहित्याचा अभ्यास होणे अपेक्षित आहे.

**अभ्यासासाठी नेमलेल्या साहित्यकृती :-**

**प्रथम सत्र - गुण - ५०**

- (१) भिजकी वही : अरुण कोल्हटकर.  
(२) वाटा - पळवाटा : दत्ता भगत.  
(३) तणकट : राजन गवस
- 

**द्वितीय सत्र - गुण - ५०**

- (४) वर जमीन खाली आकाश : सुनिलकुमार लवटे  
(५) तिची वाट वेगळी : मथु सावंत.
- 

**अभ्यासपत्रिका क्र. ४ (ड) लोकसाहित्य आणि मराठी लोकसाहित्य**

**गुण - १००**

**प्रथम सत्र - गुण - ५०**

- (१) लोकसाहित्य : संकल्पना आणि व्याप्ती.  
(२) लोकसाहित्य उत्पत्ती, स्वरूप आणि प्रकार (लोककथा, लोकगीते, विधीनाट्य, प्रयोगरूप, लोककला).  
(३) लोकसाहित्याचा अभ्यास  
१. आवश्यकता.  
२. संकलन व संशोधन.  
३. लोकशाहीचा अभ्यास व इतर शास्त्रे.  
४. लोकसाहित्य आणि ललित साहित्य यांचा संबंध.  
(४) मराठी लोकसाहित्य  
१. मराठी लोककथा.  
२. मराठी लोकगीते.  
३. मराठीतील प्रयोगरूप लोककला.

४. मराठीतील म्हणी, वाक्यप्रचार व कोडी.

---

द्वितीय सत्र - गुण - ५०

(५) मराठी लोकसंस्कृती आणि लोकसाहित्य यांचा संबंध

१. लोकजीवन.
२. समाजदर्शन.
३. लोकसमजुती.
४. रुढी.
५. विधी विधाने.
६. कल्पनाबंध.

(६) मराठी लोकसाहित्याचे वाङ्मयीन विशेष

(७) मराठी लोकसाहित्य अभ्यासकांची परंपरा

१. दुर्गा भागवत.
२. डॉ. रा. चिं. ढेरे.
३. डॉ. प्रभाकर मांडे.
४. डॉ. गंगाधर मोरजे.
५. नामदेव व्हटकर.
६. ता. रा. भवाळकर.
७. डॉ. मधुकर वाकोडे.
८. डॉ. द. ता. भोसले.
९. डॉ. विश्वनाथ शिंदे.

---

संदर्भ ग्रंथ :-

- १) लोकसाहित्याची रूपरेषा : दुर्गाबाई भागवत
- २) लोकसंस्कृतीचे उपासक : डॉ. रा. चिं. ढेरे

- ३) संतसाहित्य आणि लोकसाहित्य : डॉ. रा. चिं. ढेरे
- ४) लोकसाहित्याचे स्वरूप : डॉ. प्रभाकर मांडे
- ५) लोकसाहित्याचे अंतःप्रवाह : डॉ. प्रभाकर मांडे
- ६) लोकरंगभूमी : डॉ. प्रभाकर मांडे
- ७) लोकवाङ्मयशास्त्र : डॉ. गंगाधर मोरजे
- ८) लोकसाहित्य आकलन व आस्वाद : डॉ. गंगाधर मोरजे
- ९) लोकसाहित्य एक स्वतंत्र अभ्यास क्षेत्र : डॉ. गंगाधर मोरजे
- १०) लोकसाहित्य व लोकसंस्कृती : डॉ. रमेश वरखेडे
- ११) लोकसाहित्य मीमांसा भाग १ व २ : डॉ. विश्वनाथ शिंदे
- १२) मौखिकता व लोकसाहित्य : संपा. - मधुकर वाकोडे, सुषमा करोमल
- १३) लोकसंस्कृतीचे अंतःप्रवाह : शरद व्यवहारे
- १४) मराठीतील स्त्रीधन : संपा. - सरोजिनी बाबर
- १५) एक होता राजा : संपा. - सरोजिनी बाबर
- १६) साजशिणगार : संपा. - सरोजिनी बाबर
- १७) मराठी लोकगीत : संपा. - सरोजिनी बाबर
- १८) मायवाटेचा मागोवा : तारा भवाळकर
- १९) लोकसाहित्य विचार : अनिल सहस्त्रबुध्दे
- २०) लोकसंस्कृती स्वरूप व समस्या : द. ता. भोसले
- २१) लोकसंस्कृतीच्या पाऊलखुणा : द. ता. भोसले
- २२) लोकसंस्कृतीतील स्त्रीरूपे : डॉ. कृष्णा इंगोले



# सोलापूर विद्यापीठ, सोलापूर

सत्र पध्दतीसाठी प्रश्नपत्रिका स्वरूप

- कला व ललित कला विद्याशाखा (भाषा विषय)
- बी. ए. भाग - १ / बी. कॉम. भाग - १/बी. एस्सी भाग - १  
एम. ए. भाग - १  
नमुना प्रश्नपत्रिका स्वरूप व गुणविभागणी  
(w.e.f. June २०१०)

वेळ : २ तास

मार्कस् : ५०

प्रश्न १ ला.	बहुपर्यायी प्रश्न अ, ब, क, ड. १. २. ३. ४. ५. ६. ७. ८. ९. १०.	(१०)
प्रश्न २ रा	थोडक्यात उत्तरे लिहा (६ पैकी ५)	(१०)
प्रश्न ३ रा	लघुत्तरी प्रश्न (३ पैकी २) (मराठी, हिंदी, प्राकृत, उर्दु-पर्शियन, कन्नड या विषयाकरीता)	(१०)
प्रश्न ३ रा	(इंग्रजी आणि संस्कृत या विषयाकरीता)	
	अ) थोडक्यात उत्तरे लिहा (३ पैकी २)	(६)
	ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा (३ पैकी २)	(४)
प्रश्न ४ था	दीर्घोत्तरी प्रश्न (दोन पैकी एक)	(१०)
प्रश्न ५ वा	दीर्घोत्तरी प्रश्न	(१०)

## 1. Structure of the courses :-

- A) Each paper of every subject for Arts, Social Sciences & Commerce Faculty shall be of 50 marks as resolved by the respective faculties and Academic Council.
- B) For Science Faculty subjects each paper shall be of 50 marks and practical for every subject shall be of 50 Marks as resolved in the faculty and Academic Council.
- C) For B. Pharmacy also the paper shall be of 50 marks for University examination. Internal marks will be given in the form of grades.
- D) For courses which were in semester pattern will have their original distribution already of marks for each paper.
- E) For the faculties of Education, Law, Engineering the course structure shall be as per the resolutions of the respective faculties and Academic Council.

## 2. Nature of question paper:

### A) Nature of questions.

"20% Marks - objectives question" **(One mark each and multiple choice questions)**

"40% Marks - Short notes / Short answer type questions / Short Mathematical type questions/ Problems. **(2 to 5 Marks each)**

"40% Marks - Descriptive type questions / Long Mathematical type questions / Problems. **(6 to 10 Marks each)**

- B) Objective type question will be of multiple choice (MCQ) with four alternatives. This answer book will be collected in first 15 minutes for 10 marks and in first 30 minutes for 20 marks.  
Each objective question will carry one mark **each**.
- C) Questions on any topic may be set in any type of question. All questions should be set in such a way that there should be permutation and combination of questions on all topics from the syllabus. As far as possible it should cover entire syllabus.
- D) There will be only five questions in the question paper. All questions will be compulsory. There will be internal option **(40%)** and not overall option.  
**for questions 2 to 5.**

3. Practical Examination for B. Sc. I. will be conducted at the end of second semester.

4. Examination fees for semester Examination will be decided in the Board of Examinations.

The structures of all courses in all Faculties were approved and placed before the Academic Council. After considered deliberations and discussion it was decided not to convene a meeting of the Academic Council for the same matter as there is no deviation from any decision taken by Faculties and Academic Council. Nature of Question Paper approved by Hon. Vice Chancellor on behalf of the Academic Council.